

გ ა ზ ი მ ი ლ ი რ ს			
თვე	მან.	კ.	თვე
12	10	6	6
11	9	5	5
10	8	4	4
9	7	3	3
8	6	2	2
7	5	1	1

ცალკე ნომერი — ერთი შარსი

ივერი

გაზეთის დასაყვილად და ყოველ განხილვასა დასაყვილად უნდა მივმართოთ: თეიმურაზ რედაქციის ფურცლის ქუჩა, ბასტონის სახლი, № 5, წყარო-კონსტანტინე პოლიტბიუროს სახლში, ან კვლავიანს სათავად-ზნაურის სახლში, სახლის ქუჩაზე.

ფასი განესაზღვრება: ჩვეულებრივი სტრატონის რვა კაპიტი.

1877-1889

საპოლიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი

1877-1889

ტფილისი, 13 თბათი

ეს წელიწადი კი წელიწადი დაუდგა ჩვენის ტფილისის თვითმართველობას. სამუდამი ანგარიშით რომ აიფეთ, სამივე ერთი კრება საბჭოსი მიიწვი რითმად შესანიშნავი გამოვა ჩვენის ქალაქის ცხოვრებისათვის. წინადადება ხმ, კალაუნენილის იმს შესახებ, რომ ტფილისი უკიდურეს სანიტარულ უაფთხოა. სარჩიელი ხმ. მიქელაძისა, რომლის თანხმადვე საბჭომ გადასწავლა იქონიოს ჯიუჯიანის ზედამხედველობა ხორციელებისადგენ-მიქელაძისა და სხვანი. ბოლოს პროექტი სანიტარულ კომისიის იმს თათხაზე, რომ ტფილისის განწმობი არხები ჰქონდეს და იმს შემწობით მოაშოროს ის უწინდურება, უსუფთობა და ჭკუჭი, რომელიც ჰქონდა და ჰქმნიდა ტფილისის მცხოვრებლებსა. ეს პროექტი განხილული იყო სანიტარულ უკანონო კრებაზე, რომლის მოაქვე ანგარიშსაც ვებრძვით და დღევანდელს ნომერში.

ვი მოაფიქრებდა, რომ წყნარი სანიტარული ბანაკი უნდა გავაშენებოდა ასეთ დიდ საქმედ, რომელიც არის ჩვენის ქალაქის განვითარება, რომელიც თითქმის ორ-სამ მილიონ ფუტად დაუკავებდა ტფილისის მცხოვრებლებს. სათავე კი სწორეთ ბანაკი უნდა დაეწყებინათ უკანონო სანიტარული კომისიისა.

ამ ფრთხად სასრებელი გადაწყვეტილებას ჩვენის საბჭოსს. ბანიტარულ-სანიტარული ურჩევად საბჭოს საბჭოს სარჯის გაწერას სახლის ანგარიშზე, რომ შემდგომი ფული ასე ათას ხუთას თუნაზე და ამ ფულით ეს უფთავებინათ ვანგები და ქუჩები, რომელიც ასეთს საბჭოს სანიტარულს შედგება. არხობის პროექტი უნდა დაიწყოს, რომ მართლა აუცილებელი დაუდგას წინადადება ბანაკი უკანონო, რომ მართლა აუცილებელი დაუდგას წინადადება ბანაკი უკანონო, რომ მართლა აუცილებელი დაუდგას წინადადება ბანაკი უკანონო.

ჩვენ იმითაა კი ჩამოვადვით ვაპირებთ, რომ სანიტარული კომისიის განხილვას დაუდგინოთ, რომელიც უნდა დაიწყოს, რომელიც უნდა დაიწყოს, რომელიც უნდა დაიწყოს.

დესი თანაგრძობა იმისთანა ხმა-სანათმიანთ, ვინც ასე ერთგულად ემუშავებოდა თვითნებ მოკვლეობას, ასე ამართლებენ არჩევანს თვითნების ამომარჩევანის და დღემდე იმის მტკიცებითა არიან, რომ მისცენ საბჭოს ხელში ახალი და სასარგებლო რამ საგანი ქალაქის წარსაშენებლად. ამ მოსახლეთა შორის საპოლიტიკო ადგილი, ჩვენის აზრით, არ ასცდება ბანაკი უკანონო.

ახალი ამბავი

* წელს დღითა სავარჯიშო სანიტარულ-სანიტარული სწავლა ტექნიკურ ქალბ. მთ. შორის თითქმის ქალი ქართველი და ორი რუსი. საშუალო პერიოდის ხარისხის მიიღო გამოცემის ქალბ., რომელიც თურმე აირიებს ვალსელს გინაზიაში და რომელსაც გინაზიის ვათყუებო. შემდეგ განზრახა აქეს წაიდეს უმაღლესი სასწავლებელიში.

* წელს ქუთაისის გინაზიაში სწავლა დასრულდა სულ 19 ყმაწვილმა. ამთში 8 რუსი, 3 სომეხი და 8 ქართველი: 1) ივანე ავაშიძე, 2) გიორგი მაღრიძე, 3) ისაურ ბაქრაძე, 4) ელას ვაზუნი, 5) გიორგი თუმანიშვილი, 6) ალექსანდრე მიქაბერიძე, 7) ნიკოლოზ შენგელია და 8) ილია ვანცხავა.

ოქროს მწიფი დაჯილდოებულ ექვანე სანია, ორი რუსი და ერთი ქართველი, სახელდობრ გიორგი თუმანიშვილი.

* გაგზავნა: 22 მაისს აქ დიდი სტუკა მოვიდა. სტუკა ისეთი მსხვილი იყო, რომ ბევრს ხალხში მიწები სულ ერთიანად ჩაღვნიდა. ღარილო აგრეთვე ხეილის ბაღებიც. სოფლები უფენლად ვადარა. უკეთესი ამ ყმაღ წითელ ვანდად. ვანდად-მო, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ზარალი არ მოჰქვს. პურისა და ფეტვის მოსავალს მინდვრებში ძალიან კარგი პური უნას, სიმინდის მოსავალიც სევტია. ერთხელ დათესილი სულ ერთიანად მოსცდა და მერე ხელმორად დათესეს ნაგებედალ. მორად დათესილი ამოვიდა, მაგრამ ძალიან თხლად ამოვიდა და ჯერ-ჯერობით ორი სამის გოჯის მცხო სიმაღლე არა აქვთ. სათბობები ძალიან კარგები წელს. ამინდი ბარის ოსეთში ახლა კარგი დაიქრა, წვიმიანი და მზიანი და თბილი ღვებში ზღინდელ იქვლებდა.

* მტკიცია: ივნისის 8, ნაშუადღევს, დაუხეინდ მტკიცის პირდაპირ საერო გზაზე სამი ტენოხანი ერთს ტფილისიდან მომავალ ჩარხს, საქართველო დასტყეს და ჩარხსაც ცემა დაუწყეს. ამ დროს ქველდან მომავალი მტკიცე გზის-კატი მიეშველა ჩარხს, მაგრამ არც იმას დასაყრც კითილი. ჩარხი მტკიცისკენ გამოიქცა.

სა ყვირილით და მეტევე გაიჭინეს ხანჯლით. ამის დანახვაზე გაიქცნენ მტკიცელები და, კოტა ხნის შემდეგ, მოაქუნეს ერთი დამწველი კაცი, რომელსაც ცარიელი ქარკაში და ევლი ქამარზე. ამას თან მოჰყვნიდ მოჩივარიცა როდესაც ბოქაულმა ჰკითხა ბრალდებულს თავის იმანობა, იმან სთქვა: მე დღემდე ვარ, ეს ჩარხი აქ შემოგვეყარა. როდესაც ჩარხები ჩვენს მინდვრში ამოვიტყნენ ცხენებს, ამისათვის აქ ხაზალზე მოესხოვეთ და, რაკი არ გვაძლევდა, საქართველო წავართეთო. ამით გაიმართლა თაყი დანაშაუმი.

* წაღვანა: 8 ივნისს, ღამის ათს სათზე, მოვიდა წილკანის საფოსტო სადგურის მახლობლად ერთი ხევის ნიაღვარი და სანიალად წაღვანა მახლობელ გლეხების ყმაები და ვენახები. რამდენიმე სახლიც დაუწვრვავა ნიაღვარს, დღის სტკილად ბოთი ხალხს ძლივს გამოუსქროდა თავიანთი ცალ-შვილით. ნიაღვარი სამი შებენული ორბი მოიტაცა გზად, ბევრჯან გზის მოგვრები დაქცია და მესრები ამოგლიჯა.

* ახალი მიმობილევა ამბობს: ჩვენ შევიტყუეთ, რომ პ. უმოკავილი პირების ჩვენის პოეტების დაკვირვების შედეგად, ამიტომ თვით პოეტებისათვის უთოვრია იმათ თავიანთი სტრატეგების ცნობები მისცნო.

ფალეგონი

მეტიკა უხინუხანა
რას მქმდუბანას!

დღეს მინდობა ქართულ სოფლებზე მეტყუილება მითხელითან, მაგრამ, სწორედ მოგახსენეთ, გულის მტვრით ვკლებ ხელს კლამს, რადგან საშინლად მეზინან ამ გამამტყუნებლებისა. მოაღწია, მავალითად, ჩვენამდე რომელსამე სოფლის დარდა, გვეყინა და გვეტყინა ეს დარდი, სიმწევემ გვათქმევინა ორიოდ სიტყვა შესახებ ამ სოფლის ავ-კარგიანობისა, აღენიშნეთ ეს ვარაში შესაფერის გამოხატულებით, ცოტათი მინც მოვიხსენიებ გული და გვეგონა, რომ სინიღისიგრადა აღსაბურთელი ჩვენი მოკლეობა წინაშე მითხელებისა და საზოგადოებისა.

ის კი არა თუ, უტყვ მოგცემდებიან პირში „იკალები“ და წამოვიყენებენ გამამტყუნებელ ბარათებს, მეტადრე თუ იქამდე „გაუფრთხილებლობა“ გამოიჩინებ, რომ ასხენ სოფლის სახელი და ის-კი აღარ გამოიკითხე, თუ რა ჰქვინ ამ სოფლის მასხლისი, მეფედის, ან შეგელა სახელი მითხეის, ან არ შეიტყვ, რომელს ბოქაულს ექვემდებარება ის მასხლისი, ან შეტლობა მოგივლიდა, ესთქათი, ამ გვარი: სოფელი ითვ.

ლმა სა-არმოც-და-თერთმეტი კომი და შენ-კი ვახვოში იხიბი—ას-არმოც-და-თერთმეტი კომი.

„მგის არ იცი, რამდენი კომია ჩვენს სოფელში და აქურ ამებზეტი მავთის ვაბედულობით ჰლაპარაკობთ! თუ როგორ შეიძლება!.. სახელიც არა გიცნობთ ჩვენის მამასოფლისა და აქური უყვარბა-კი ვავაქები და გამოაქვით მაგ ვახეთითოა!.. მავითი ამცირებთ ღირსების ვახეთისათა, თორემ თქვენ სიბო. იმის რა ემყობიანებოდა, თქვენ მანდ ვაჭრებელი ჰყოფილიყვით და აქ ჩვენს დარდს როგორმე უთქვენოდა, ჩემად ჩვენთვის მოვიდელიადითო. რას შევიყვარეთ ქვეყნა“.

ამას წინად სოფელ მალჩანდამ მოგივლიდა შემპარწყუნებელი ამბივი ერთის ამნავაგობისა, რომელიც იქამდე გამოსალომებია ადამიანობასა და კეთილშობილებას, იქამდე ვანადი რებულა, რომ ვასათხოვარ ქალბერც-სტებს სოფლებიდან, ჰქდის ნამუსს და აუბედურებო. ჩვენ ავადვლევა ამ ბარბაროსობამ და კრედე გამაყვით ქეთი ვახეთში ჩვენი შენიშვნა ამ ბიბო-ზარდამცემ ამის შესახებ. სხვათა შორის გამოვაცხადეთ ჩვენი განცხივრება, რომ კახეთისა და თიანეთის მიხედვითაა პრაზმარობადა სათანადო დონისმიგებასა და არ უწყვედა ხალხს ჯეროვანს მომზარობას.

მეორე-მესამე დღეს მოგივლიდა

„გამამტყუნებელი“ ბარათი სოფელ მალჩანის სამეზობლო ბოქაულისა, რომელიც გვისწორებს შეტლობას (?) და გვეგონება, რომ მალჩანი ჩემს საზოქაულში როდია, იგი ახარის კეთილშობილსა. ჩვენ ერთის ასოეთი არ გვისხენებია არც ერთი ბოქაული და არც მეორე. სხვაზეც არა გვეგონა, არის სადმე მალჩანის ახლო მახლო ბოქაული, თუ არა, ჩვენ გვაწუხებდა ხსენებული ბარბაროსობა, და ბოქაულის არსებობა-კი ფიქრად იქ არ მოგვცხლიდა. ის-კი სულ ერთი არ უნდა ყოფილიყო ჩვენითვის, რომელ ბოქაულის საზოქაულში ჰქდებოდა ის აღმაშოთებელი ამბივი? გინდ ერთი ყოფილა, გინდ მეორე, თუნდ ივანე, თუნდ პეტრე, საქმე მხოლოდ ის იყო, მართლა ჰქდება ასეთი ბარბაროსობა მალჩანში თუ არა. აქ ვავაქმტყუნეთ, თუ შეტლობაში შევივინებ, ჩვენ დიდი მალღობლინიც დაგვრჩიეთ. ის-კი არა თუ, ამაზე მხასუც არ იღებენ და ვავაქმტყუნებენ—ჩემს საზოქაულში არა სხვის მალჩანში, იგი სხვა ბოქაულს ხმას რაიდა, დიდება მწიეთის, დემტოთ, ამაზე ან-კი დაგვიანეს კონტე!..“

გავთე „მეურნედა“ ამოვიკითხეთ ამბივი იმის შესახებ, რომ სინიღილონი ქრულად და ქრლად-ცალკა კორიეი დაზრევიდა ზღასა და მოსველებას არ აძლევენ ურთიერთს, იკლვენ იქაურობას, მის ამზობენ ამ მდინარეში.

დარ ქვეყნის სიმღირსს და კეთილდობლასო. ჩვენ უფლებითაღვნი მწუხარება გამოვიცხადეთ ამისთანა უმეტეს ამბავზე, რადგან ყველასთვის საწყისია, როდესაც მთელი ხალხი იქამდე ჩამომდარა ძირს და ჰქვითებოდა, რომ ქრლ-ბა-ცალკობის მეტი სხვა ვეღარავფერი სავანი უფრინა ვეცა-ცო-ბისა თიანეთის სავარჯიშებლად ამ წილკან-სოფელი.

ყველაფერს მოველოდით ამ მწუხარებისა და თანაგრძობის პასუხად, მაგრამ იმას-კი ვერ მოვიფიქრებდით, რომ ვინმე გუფრთხილებლობაში ჩამოგვართმევდა ან ასეთს მწუხარებას და ან ამ გვარს თანაგრძობას. სანო გაუფრთხილებლობაში და წინად-დაუფრთხილებლობაში მათქმევინა, თორემ მე ჩვენი ვინმედაი ვაჭრებელი და კონტესი არ დეჭამდი ინგილისა, ავ-კარგიანობაზე, —საყველურთი მე-უბნებოდა იმ დღეს პატრეცემული მამა ვანაშვილი თავისი ფელეტონში, რომელსაც თვით სახელი-კი საყველურიანი ერქვა — „სანამ მათქმევინა“.

მეორე რა თქმევინა სანამ პატრეცემულს წერაღას?—მოკლე, მაგრამ ფრად სინიღისკენ ისტორია სინიღილონი ამ უყნასინელ საუკუნებში. ჩვენ მხოლოდ ის გვიყვრის, რომ თუ-კი ასეთი მჭირფასი სინიღილონი ცნობები ჰქონდა პატრეცემულს ავ-ცალკა, აქამდე რას უტრეცემდა სანოს ხამ არ ელოდებოდა; აცა რადის

მათქმევინებო. სანოს საბოთი ჰქონდა ერთკა, რომ სინიღილოს მიწინობარის არას ვეცატობინებენ ამ მდინარე ქართულ ქვეყნის ბედ-ილაბილ-საწყისია, როდესაც მთელი ხალხი იქამდე ჩამომდარა ძირს და ჰქვითებოდა, რომ ქრლ-ბა-ცალკობის მეტი სხვა ვეღარავფერი სავანი უფრინა ვეცა-ცო-ბისა თიანეთის სავარჯიშებლად ამ წილკან-სოფელი.

კლდე რა თქმევინა სანამ მამა ვანაშვილი—ისა, რომ სინიღილონი 15 ათასამდე ქართველი კაცი ყოფილა, მათ შორის 3 ათასამდე ქრისტიანი, ხოლო დანარჩენი მოსლემი ნებითა, არც ეს ამბავა ინტერესი მოკლებული. ისიც ფრიად საყურადღებოა. მაგრამ, რომ სინიღილონი ვავაქმტყუნებელი ჩემი ბრძოლა ყოფილა მოსლემინა და ქრისტიანეთა შორის, რომ მოსლემინებმა სწავლები ქრისტიან ქართველებს და სხვანი, ჩვენ მხოლოდ კვლავ გვიყვრის და ძალიან დიდს ვანცეფრებაში ვართ, თუ-კი საქმე იქამდე ვანცეფრული იყო, როგორც მოსლემინი ინგილონი მწიფობებმა, სად იპოვეს იმოდენი მოთმინება, რომ დღემდე ვაჭრებულ-ის იყვენ და არ უმსიღეს ქვეყანას ამისთანა თავ-გასულობა მოსლემინთა, რომელთაც წარსულში საკ მარისად სტანჯეს ქართველი კაცი და რომელთაც ამის გამო მთელი სუტკუნე, რაც ვანთრეცემული კ-ცო-ბრობა ქრეკმა უდგა და აღარ ახავ

ჩვენ ნამდვილად ვიცით, რომ ეს აზრები მართალი არ არის.

შეცდომის გასწორება: გუშინ „ვიგონის“ №-121 №-ში, წრილის „გზა-ნოსი სახლისაში“ №-4 სვეტის №-12 სტრიქონზედ შევძიეთ არის დასწავლილი „მალა უფალი უსადღველო შუგუნი“; უნდა იყოს: „მალა უფალი უსადღველო-სი შუგუნი“.

ბეილისის საბუღო

(12 თბათვე)

ფრიად საყურადღებო იყო კრება საბუღოს ორშაბათს, 12 თბათვეს. ბაასი იყო შესახებ სანიტარულ კომისიის პროექტისა, რომელსაც სავნად აქვს კანალიზაციის მოწყობა ტფილისში, აზრი ამ პროექტისა ის არის, რომ მთელს ქალაქში გაიმართოს დიდი არხები უსუფთაობის გასატანად. ღლიდ ჩვენს ქალაქს, გარდა სოლოლაკის არხისა, არა აქვს არავითარი გზა უსუფთაობის მოსაშორებლად. უსუფთაობა ჩადის ორ-მოცუბში და იქიდან სწინელს მიანებებს აერკლებს ქალაქში. ამბობს სანიტარულ კომისიის აუცილებელ საქართველს მაინც მთელს ქალაქს ჰქონდეს უსუფთარი დიდი არხები, რომლებთანაც ყოველი სახლი და-კავშირებული უნდა იყოს პატარა-პატარა მილებით და გაქონდეს უწყვეტი დროს. ორ-გვარად შეიძლება მოწყობის ეს საქმე: ან ისე, რომ უსუფთაობა სულ მტკვარში ჩადიოდეს, ან განსაკუთრებულს კოლექტორებით გაიტანონ ქალაქ გარეთ მიწებზე და ამ სახით მიწის სასარგებლო სასუქად გამოიყენონ. პირველ შემთხვევაში არხების გამართვა ყოველ ქუჩაზე, ორგვალთა სიგრძე ერთად ას ვერსამდეა, დაუჯდება ქალაქს არა ნაკლებ ნახევარ მილიონისა, ხოლო მეორე შემთხვევაში ხარჯი გაიკლებით მომეტებული იქნება.

რინებს ქრისტიანს არა თუ თავის საბრძანებელში, არამედ სხვა სახელმწიფო ფორმაც, სადაც ამ განათლებულ კაცობრიობას ნაკლებად მიუწყდება ხელი.

ყველაფერს შეუძლიან გაურუმდეს კაცი, მაგრამ ამისთანებში-კი ჩვენ მოუწერებელი გგონია ღლიდნი—თუ გათქმენი ვინმე, ხომ ამოვიღებთ კიდევ მას, არა-ღ, დღე რაც უნდა დავამართო ქრისტიან ქართველებს საინგილოში, ჩვენ სულ-განაზებულნი ვიქნებით. ასეთი ახალი პრინციპი ჩვენ არ გვემის და იმედოვნებთ, რომ ცალკე ცერასოდეს ვერ გაივებთ.

მკითხველი დამეთანხმება, რომ ისტორიული ნაწილი მზა ჯანაშვილის ფელეტონისა, აგრეთვე დღევანდელი აზრები ქრისტიანებისა და მოსლმინების ურთიერთობისა ღლიდს უსადღველობის ღლიდისა არა მარტო ქართველ საზოგადოებისთვის, არამედ თვით ჩვენს მართლმადიდებლობისთვისაც. ჩვენ და სამწუხაროდ, ახსვეთ ვერ გუცხევი შესახებ იმ ადგილისა, სადაც ავტორი გაუფრთხილებლობასა და წინაღობას გამოხატავს, როდესაც ჩვენ „მეორისა“ სიტყვითა ვლაპარაკობთ საინგილოს ქურდობაზე. ამასთანავე უნდა შევნიშნათ, რომ თუქცა გაუფრთხილებლობის იმასზე ავტორი, მაგრამ ამა კარგად ჩაკვირდით იმის ნათქვამს და თქვენს მოწყალე თვალ-

გამგებობა სრულებით ეთანხმება სანიტარულ კომისიას, მხოლოდ სა-კვირად სთვლის წინაშეაზრებლ ცნობებისა და მასაღის შეკრებას, რადგან უმძასლოდ შეუძლებელია გე-ორგიანის პროექტის შედგენა იმის შე-სახებ, თუ როგორ უნდა გაიმართოს კანალიზაცია ტფილისში. აი, ამ საქ-რებაზე გამგებობა სთხოვს საბუღოს გადასცემს ექვსსი თუმანი.

ჩვენს გზავის აზრით, ურიგო არ იქნება ქალაქში იქონიოს საკუთარი სატენიო დაწესებულება, რადგანაც ამოდენა შენობებსა ჰქონდეს ხელსა, როგორც მიღის წყალი, კანალიზაცია, სასახლა და სხვანი. ჩვენი მაინ-ბელი ეთანხმება ბ-ს ვენსერგოვის აზრსა და ურჩევს საბუღოს, რომ იყოს-ლოოს საკუთარი ინტენიერი ამ საქმე-ებისათვის და მაინიქოს მას ღირსება გამგებობის წყობისა.

შემდეგ ხანგრძლივს ბაასისა საბუ-ღო მიიღოს სანიტარულ კომისიის აზრი და, თანახმა გამგებობის წინა-დადებისა, გადასდეს ექვსსი თუმანი, რათა ამ საქმეს დაუყოვნებლივ შე-უდგენენ, ხოლო რაც შეეხება ინტენი-რის დანიშნებს, ამაზედ მოლოპარა-კებენ შემოადგომის, როდესაც წინას-წარი მასალა შეგროვილი ექნებათ.

დაბა ტ სოფელი

(მოწერილი აზრები)

ღუშში, 7 თბათვე. კვირა დღეს, იყო გამართული ლატარია-დღვერი წინამძღვრისა — კარის სამეურნეო სკოლის სასარგებლოდ და ძალიან მიზარულადაც ჩაიარა: ხალხი ძალიან ბევრი დაესწრა. ორი დასუბა დაუ-ზურჩად იყო მოწყველი: ერთი კერ-ბა და ერთი ღუშეთის ქართველთა „ღრუთისა“. ღლიდვანვე დიდ-ძალი ხალხი მოგროვდა წმ. ნიკოლოზის მკვლელის ვალენის ბაღში, სადაც

შე მე თითქმის რაღაც დიდი დანა-შეულოცა მხრალდება ინგილოთა მი-მართა: თათრები იმით სწავრავენო, ყვრილის-მდებელი და პატარანი იმით არაინა ჰყავსო, მოაგრობის თვალ-შიაც ყველას ისინი გამოჰყავს ტყუი-ლი და ესლა ეს ვიღაც სანო გამო-მეტყუალდა და ესეც თავის სისხლსა და ხორცს ხალხს, ქართველობას, სა-ხელს უტყვის, რომ უფრო უარესად წავიდეს ინგილონი დიდ ქვემ და გა-თელონო.

გულ-ახლით უნდა მოვასწერო ყველას, ვინც ამას იფურცებს ჩემზე, რომ ყო-ველი გვირა ავაზაკობა და ავ-წერობა საშინლოდ მძახს და მეზობლებსა. ეს ზიზღი ერთი-ათად მატულობს, რო-დესაც ვხედავ, რომ ავ-წერობას აუტანია ჩემი სისხლი და ხორ-ცი, ქართველი კაცი. ვინც უნდა დაამტრობს და ჩამაქვოს ამის გუ-ლოებისთვის, მე ასეთის შეხედულობის ვარ და იმედოვნებ, რომ სამუ-დომოდ ასეც დარჩები. ამის გამო, როდესაც-კი ამოჰყავს საღმე თავს ავ-წერობა ჩემში, პირდაპირ მოვა-ლოცობად მიმანია ჩემთვისაც და ყოველ პატიოსან კაცისთვისაც, რომ მთელი ეს და დედამიწა შესწარბს, თუ-კი მოასწერს. იქნება შვილობის მიმყოლი რომ ვარ, იმიტომ მწამს, რომ სიტყვა და შვილობის ყოველად შემძლებელია, და რომ ბოროტებისთან-ბრობოში არც ერთი იარაღი არ შედგრება პატარა კალმის წყობს. რა-

წირვის შემდეგ დაიწყო ლატარია-დღვერი. ყველანი, მოკალაქენი თუ სხვანი, დიდს თანგრძობით მიგებ-ნენ ამ საქმელ-მოქმედს საქმეს. თუმ-ცა ფრიად პატივსულები, ა. ნ. ოს-სელიანისა, ეს საქმე საქმარა და-ახერხა ზოგიერთი განმეობისა გამო, მაგრამ მაინც-ღამაინც მისი შრომა და-გვირგინდა მოულოდნელისა და ღუშე-თისათვის იშვითის შემოსავლით. სულ მოკლე ხანში შეგროვდა კარგა ბლო-მად ნივთები, ბევრი კარგი ხელ-ნასაქ-მი იყო შემოწირული აქიურ ვასთ-ზიგარ ქალღმისაცხან. დიდი გულ-მუხ-რავლება გამოიჩინა ამ საქმეში ღუ-შეთის „ღრუთისა“ ადვილობა, რომ-ელიც უფის გულითა და ხელით მი-გება სწავლა-განათლების სასარგე-ლოდ დაწყებულს საქმეს. ყველა მათ-განმა შექმდა ა. ნ. ოსელიანის კე-თილის განზახვის განათლებულის თვლით და ამიტომაც არც ერთმა მათ-განმა არ დაჰყოფა შრომა და შე-წყურება. დიდი შრომა და მინაწი-ლებმა მიიღო აგრეთვე ბ-ნმა მწი-რის უფროსმა, ღუშეთის ბოქალმა კ. ა. დეკანულისა, ბ-ნმა გ. დ. კაპაშვილმა, ბ-ნმა გ. გ. მადანდისმა, ბ-ნმა ღერტმით თავისი მემკვიდრე, ბ-ნმა გ. კონაქემ თავისი მემკვიდრით და სხ.

წინდა შემოსავალი, ხარჯს გარდა, დარჩა თითქმის ოც-ღა თუმან-ღე. ამავე გამართულ-მოქმედო საქმი-ათვის იყო გამართული თბათისის ზუთის სათამაშო საღამო ღუშეთის კლუბში, სადაც უკრავდა სახმელრო მუსიკა. ამ საღამომაც ძალიან მზი-ანდებდა ჩაიარა. დმერთს მაღლობა უნდა შეგწირათ, რომ ჩვენი ღუშე-თი ყოველსაფრთხი ვერსა სწავლობას და უკეთესობას შექნას. წელიდ ღუ-შეთში ამისთანა საქმეები საღ იყო, ახლა-კი ყველამ თანაუგრძნო: ქ-ალაქსაც და მასწრის თაუად-აზნაურო-ბაჰაც.

საკვირველია, ერთსა და ორს დღე-ში, ერთსა და ორს წელიდებს ვერ გამოსცელის კალამი ადამიანისა და ხალხის ბუნებას. მაგრამ წელ-წელა, თანდათან სწორედ სასწაულ-მომქმე-დედ მიმანია შვილობი და ამას სხვა-ეყარა-რა გაუწყებს კამათობას, ვერ-გვირგობით მაინც. ამიტომ, ჩემის აზ-რით, რაც ნაკლებ ჩაიდებთ პირში ბურთის, რაც ადრე გამოაქვებთ ნამდვილს ნაკლსა და უღირსს თე-ი-სებას თქვენს მოყვასისასა და ხალხ-ისა, მით უკეთეს, რომ უღიდესს დავსწრის დასტვინთ იმის წარმატებას, მით უმეტირასესს სიყვებს შემპატრბით თქვენს ქვეყანას და პექდამ სასახურს გაუწყვეთ მთელს კაცობრიობასაც.

ამ აზრთა ცხელმძღვანელობდით და მუდამაც ცხელმძღვანელობით, რო-დესაც-კი ამოგვიღია ხმა ჩვენის ქვე-ყარზე მოსახრებას ადგილი არა ჰქო-ნია ჩვენს გულში.

შემდეგ კი კიდევ ახორციელდა გადართვის ასეთისავე ლატარია-დღვერისათვის თვით ღუშეთის საკალაქო სკოლის სასარ-გებლოდ, რომელიც უსარის წლის წინად დაიკეტა უსახარების გამო. ქვეყ არ არის, რომ ამ შინაურის გამო-ვეყარო, რომელიც ჩვენს საკუთარს ინტე-რესს შეგებდა, უფრო ღლიდს თანა-გრძობით მიგებებდა მთელი საზოგა-დობა და თვითან მოგაგნებულს სა-ქალაქო სკოლას კელავ დადადგნის ისე.

ამ თვისისხით დავ შეუდგენ ღუ-შეთის ძველ ციხის ნგრევებს და ქვეს ეზობებს ახალ ყაზარმებისათვის. ხალხი ყაზარმის ასაშენებელს მასალა ეზობება. როგორც ცხუობა, ყაზარმე-ტი მალე უნდა აშენდეს, რად-გან თვით „ღრუთისა“ უნ-და იმუშაოს ყაზარმებზე, ამიტომვე „ღრუთა“ ბანაკად ახლა გადის ამ ახალს. ჩვენს შინაშისას-გან შეწყებულს ხალხსაც სწორედ რომ სულზე მოასწრა ამ შემუშაბ: სასწაული ხალხს ღლიდისებას მის-სწრის ორიოდ მანეთის ადებისას კოლ-შეღიოს გამოსაკებად.

მაღლობა დმერთს, განუწყვეტელი ყოველ დღიური, თულის შემაუწყებე-ლი წვიმები თუქცა კოლაითი შე-ქი-რიდა, მაგრამ მაინც და მაინც-კი არ გეკლია ვერ-გვირგობით. მწიხის წვიმების გამო ყანებს ძალიან ბალაზი მიგრია და ეგვანდ მოსავლიც უშუთა-ნა იქნება, არც ძალიან კარგი და არც ძალიან ცუდი, თუ ამას შემდეგ ამინ-დებამც ხელი შეუწყებს.

აი ერთი აქიური ამბავი: ბ-ნ მარ-რის უფროსის ი. ჩხევიცის, მომრი-გებელ-მოსამართლის ბ-ნ ა. ს. გამ-რავლისა და ხაზინაღობის ბ-ნ ს. ზ. ბანდუცილის მეკლდნობითა და წი-წირულობით შენდება ზეივანი სხვა-და-სხვა გვირის ტყის ხისგან ღუ-შეთიდან საქართველოს სამხმლო-გამდის, იმ გახტეკილის ორივე მხა-

მოსწავლე კაცებია, სწავლობენ სა-მართალს და სასოლო სკოლებში, სა-შუალო სასწავლებლებსა და უნი-ვერსიტეტებში.

თქვენს პრის შაქარი, თუ მართლა მაგრე ღრე დასადგობა კოქი საინ-გილოს. ჩვენი გულითადი სურვილი, ჩვენი ცხარე საოცნებო წყურვილიც სწორედ ვე არის, რომ საინგილო-საცა და ყველა თითოეული კუთხესაც ჩვენის ქვეყნისას სთვალდეს მხოლოდ მართებული და საბოლოო სახეს ადამიანი, რომ ათასობით თთლებო-დას რიკები უწიგნარბებისა, და რომ არც ერთი ჩვენი შვილი და მზა არ ასდეს მაღლიანს ტმარს საუკეთესო განათლებისას.

მაგრამ ძველი ის არის, რომ პა-ტიოსანსა და ნასწავლს კაცებს ჩვენში ყველან თითოვემ ჩამოთოლო და ბოლომდის ვერ-კი ვხვალ. წრეცი ესდებოდალ და ამ მხრე საინგილო-სრულებით არა ჰვანდეს დანარჩენს კუთხებს ჩვენის კუთხეების ქვე-ყნისას, და თუ ვხვს, ვერაფერი შე-დგება, თქვენმა მხმს, ის ვარგობება, რომ ინგილოთა შორისაც მოიპოვე-და თითო-ოროლა რიგინი კაცი. ჩვენ სრულებითაც არა ვეწინაა ვეწე-ამხედ, როდესაც საინგილოს ქურ-დობაზე ვლაპარაკობდით. ჩვენ სრულ-ბოთაც არა გეყოლია სახმე თითო-ოროლა კაცი, რომელიც არა ქურ-დობს ან იმიტომ. რომ პატიოსნებ-ა აძლეეს ნებას, ან მოხუცებულობა

რის, რომელიც არა გაყვანილი სა-ქართველოს სამხმლო გზადნე ქ-ღუშეთში. ეს გზა ერთად ერთი სა-სიერო ალაგია ღუშელეებისათვის. ხებები უყუე ჩაყრილია და ბერგმა კარ-გალ იხარა კიდევ.

ყველაფრის სიძვირე-კი გაუქიარა საქმე ნასწავლს ხალხს, თუქცა არც მღიდრები არიან მაღლიგნარი. უმეტე-სად პუტისა და ხორცის სიძვირე დას-წეა მთელი ქალაქი. არ იქნა, ამ ჩვენს ღლიდს ხნის უბედურებას არავითარი წაშალი არ დაელო ღლიდს აქამდე.

კიდევ სამარელო სიკოლოზებ

ბოლშევიზი იხილ თ. ელ. მიქელამე-სა და ბ-ნ პ. სთან, რომ ორთავეს ერთს წერილი მესწრს უკუასხურო. მაგრამ კიდევ უღიდესს ბოლშე-ვიზიონელის წინაშე ვიხილ, რადგანაც იმისს მოთმინებას, ცოტა არ იყოს, ორივე მხარე საქმოდ ბოროტად გეზა-რობთ.

მე ძალიან მეშინიან განმეორება არ მომივიდეს ერთხელ თქველისა... იქნება დაღაცებით, დარბაზილორად და ელექტროლოზა ზეჯ, მაგლიო-თად ისე, როგორც ბ-ნ პ. იცის, ძალიან საქმიარ და მოსაწინაიც იყოს, მაგრამ ეს ხომ გუნების საქმეა... მე როგორღაც არ მიყვარს ეს ლიტერა-ტურული ზენე...

ჩვენი მოწინააღმდეგენი ღლიდს სა-სწაოდ და სელაგებთ მარწუნებენ, რომ საბოლოო მწარეელობა არის, რაც არის და ყოველივე გარეშე ამისა ამბობთა...

მე, რააკვირველია, არავითარი სუ-რეილი არა მაქმს ამ დაწესებულებას თავისგანსაულორდნიშნებელობა დაუეყოლო. არა მაქმს ეს საბოლოო-გილი იმიტომაც, რომ კარგად ვიცი რა ხასიათის მოვალეობის საქმეცა აქვს ხელში მწარეელობას: გარდა სკოლისა, სამეურნალობის და სხვა ვერა სასწავლო-მოქმედო მოვალეობა

უშლის, იმ კიდევ ვერა ტყუესა-სწრავს და პირ იქმს, რა ჩიდალ ტყულობა. ჩვენ წინადვე ვიცოდით, რომ ყველა ესენი მოიპოვებინ ინგილოთა შო-რისი, მაგრამ მაინც გულის ტენიერი განმეორება „მეორისა“ სიტყვებითა ქურდობა დაუეყოლო. ჩვენი რამდენიმე წელიდისა და მზა არ ასდეს მაღლიანს ტმარს საუკეთესო განათლებისას.

ბანდერ მეგვილურ ცესარეიში, მეგვილდონა და ჰერცოგი სპარტისა, ისაილიეს სილენის რკინის გზის ვოკალზე და ერთს საათს ანაზის შემდეგ გამართონ შტურტარტს.

ბელარაი, ნაბრენდაიებს და სი აქადებს, რომ რადგან ძალ-მოხრეობისაგან დაღეს არ მოველით, საპოლიტიკო მოქმედებს თავს ენეუბებთა.

მინა, იმპერატორმა ინხულა დედევაიებს და გამოუცხადა, რომ იმედს მიქცე მშვილობანობისა. მშვილობანობის დაღეს თვით აქტორიკის ხელს უწყობს და თუ თოფ-იარაღის ისხამს და სამარს მზადებაში, იმიტომ რომ სხეებიც ემზადებიან სამარადსა. სერბიის სარეგენტომ დამარწმუნა, რომ მეგობრობით გვექცევიან და რომ ბოლგარიაშიც მშვილობანობაა, როგორც ბოსნიასა და ჰერცოგინიასა.

Fremdenblatt-ი ამბობს, რომ საომრად მზადება უკეთესი ღონეა, თუ მშვილობა ვინა და დევიციონა. მეტიერ ცხარე ვინა აღმდგენი ჰყავს ბერლინისა და ფრანკფურტის სამშვილობო ხელ-შეკრულობასა; ამბობს ზემოხსენებული ვახუთი: საყოველთაო საკეთილმო მშვილობა ტუტული ოტენება, ჩვენს აზრით: უნდა ძლიერი ვიყვნეთ ჩვენთვისა და ჩვენს მოკლი მორთეთისთვისა.

შტუტგარტი. აღეს მობრძანდა აქ მეგვილურ ცესარეიში.

13 ივნისი
ლონდონი. ვარემე საქმეთა მინისტრმა მოახსენა საზოგადოებრივ პალატას, რომ რუსეთს არა აქვს განსაკუთრებული ნება აკეთოს რკინის გზები სპარტისა; აღთქმული აქვს მხოლოდ პირველად ერთის გზის გაკეთებაში. ამ გზის მიმართულება ვერ არ არის გამოარკვეული. ამ გზის გაკეთების ნება იმ პირობითა აქვს, თუ მის გასაკეთებლად შესდგება ახსნაფაზა არა უგვიანეს ხუთის წლისა.

პარიზი. აღეს გერმანიის იმპერატორი და იმპერატრიცა საქსონის მფუთურთ წაბრძანდენ შტურტარტის კართის მფუის ოც-და-ხუთის წლის ობილივიზე.

ბრნი, საერო საბჭომ ერთბაშად შეიწყარა ის აზრი, რომ შემოღებულ იქნას მომცრო ლოლიანი ორღები, ამ აზრით ნება მისცა საკემორო საბჭოს ისესხოს 16 მილიონი ფრანკი.

ბრნიშენი. აქ მოვიდა შპი სპარტიისა.

შეტურბურგის ბირჯა, 9 ივნისი

Table with columns for exchange rates and prices. Includes entries like 'სუო-მასთან ოკრო', 'ტამონის ვალონი', 'მანაონი ვერცხლის ფული', etc.

საქალაქო ცნობანი
ქრისტეს ანდრეა (1889) წერილობითი მშენებელი მშენებელი 7397.
მისი კომპრომიზი 451 წელი.
ლიზო 1408 წ. და ათავდა 1940 წ.
ახალი ინდიკატორი მე-4.
მისი კომპრომიზი მე-45 წელიწადი.
ლიზო 1844 წ. და ათავდა 2876 წ.
1889 წლის ზედ-ნადები-6.
თითხვე 30 დღით არის.

14 დღე ოთხშაბათი. წ. წინასწარ-მეტე. ელისესი და წ. მთილისა. კათოლ. წ. ელისესი. სომეხ. მარხვა. მავად. მე-27 რიცხვი თვისა შევადის. 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-2. ტულისში მზე ამოდის 4-26, ჩადის 7-38. მოვარე 27 დღისა.

15 დღე ხუთშაბათი. წ. წინასწარ-მთიანი. კათოლ. წ. მოდესტისა. სომეხ. წ. შავ. საკისა და ოსებისა, მოწ. სარქისისა და პავსის. მავად. მე-28 რიცხვი თვისა შევადის, 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-2. ტულისში მზე ამოდის 4-26, ჩადის 7-38. მოვარე 28 დღისა.

16 დღე პარასკევი. წ. ტოსონისა, ამათხელე გამსკობისა. კათოლ. წ. იუსტინისა. სომეხ. მარხვა. მავად. მე-20 რიცხვი თვისა შევადის, 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-2. ტულისში მზე ამოდის 4-27, ჩადის 7-38. მოვარე 29 დღისა.

17 დღე შაბათი. წ. მოწმეთა მანელა. სპალი და სპალიანი. კათოლ. წ. მარტინისა. სომეხ. წ. პატრიარქისა ნურსესისა. მავად. 1-ლი რიცხვი თვისა ზილ-ვადესი, 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-3. ტულისში მზე ამოდის 4-27, ჩადის 7-38. მოვარე 30 დღისა.

18 დღე კვირა. წ. მოწ. დიონისა. კათოლ. წ. მარტინისა. სომეხ. და-წყება წ. გრიგოლ განმანათლებლის მარხვისა. მავად. მე-27 რიცხვი თვისა ზილ-ვადესი, 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-3. ტულისში მზე ამოდის 4-28, ჩადის 7-38. მოვარე 1 დღისა.

19 დღე ოთხშაბათი. წ. მოციქულისა იუდაისი, შპის უფლისა. კათოლ. წ. პრატუნი. სომეხ. მარხვა. მავად. მე-30 რიცხვი ზილ-ვადესი, 1806 წ. ჰერცოგისა. ქუშპარტი შეადღ 12-4. ტულისში მზე ამოდის 4-28, ჩადის 7-38. მოვარე 2 დღისა.

მიმოსვლა ცეხლის მამებისა შპის წალკაში

ბათუმშიდამ გავის: ხუთშაბათობით საშუალებას 4 საათხელ მოკლე გზით და სპორტისაისესა და კერძო შუადის.

შაბათობით დაღით სტამბოლდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სპი-შაბათობით-იმის მედვე, როგო სო სოქოდან მოდის გემი მორისა გზით. სოქოშაბათობით-დაღის 9 საათხელ და მასწარებს მოკლეს გზით მოსარულე კავკასიის და ყირიმის გემს.

განსვალგანი

ისყიდება
წერეთისის საზოგადოების წერეთის მასხარაში

ახალი წიგნი რუსულ ენაზე:
ГРУЗИНСКІЕ ПОЭТЫ
въ образцахъ,
пер. И. Ф. Тхоржевскаго.
ფასი 30 კაპ.

დაიბეჭდა და ისყიდება
წერეთისის საზოგადოების წიგნის მალაზოში:

პატარა მოკლემე
სუფიქული წიგნი, შუდ. აღ. მირიან-მადელისა და გამოცემული წერეთისის საზოგადოებისა.

ფასი 10 კაპ.

წერეთისის ბაზარულულ საზოგადოების

წიგნის-სყიდვა

(Дворцовая ул., Караванъ Сааръ Земельн. Банка, № 102).

ისყიდება ყოველი გვერი წიგნი, რაც დღემის დაბეჭდილი ქართულის ენაზე და განსხვავდა კიდევ მოკლემე, და გარდა ამისა ახლად შედრეილი წიგნები:
თამარისა, რაფიელ ერისთავისა 60
თარსიკე ერისთავი 40
საქმისწილად ამბეა 40
წინა ორბელიანის ლექსები 80
არამბეგოვა, მ. ყოიანისა. 20
სურამის დასე 50
გუდუყაისი მოგსაურთოს 30
სამ. გვარსი სეაგურული, აკაკის მართნი, ისტორიული მოთხრობა გუჩასია 30
ვაზის ობი 10
ლოლიანი, დამასიისა 30
ტიბონი, რ. სულამისა. 1
საბაბე წიგნი, ნ. ხოლოპისა. 40
ქალბებანი განმანათლებლისა 150
წიგნი 150

საუკეთესო ცოდნა, გიორგი წერილისი, მეორე გამოცემა წ. ჰერცოგისა. 20
სპარტიკონი მოკლემე-ზარბაზი 50
სპარტიკონი მოკლემე-ბუ-დასი-დასის 15
მურების მოკლემე, ს. მუსტაფაშაიას 15
ახალი ამბები, საქმისწილად ანთი. ფრანკფურტადამ გუდ-მოკლემე და ან. თუქსიაშაიას მიერ. 15
გენათის მონასტერი, გამომცემისა. 25
ფანური ლექსები, კაზ. ანუ-როისა. გამოცემა. 40
ჰამილეტი, ტრაგედიის შემქმნისი, ანკლასურით სთ. 3
მცხეთისტიბადი, გამომცემისა. 25
დაიბეჭდა, თუ როგორ უნდა მოულოდინე დღემამ ტუტე შორ-გარ ყმარულსა, გდმოკეთებული იყ. კაციტისა მიერ. 5
სურათობი გლემე-კაცის ცხოვრებლად კვ. განაშეაღისა. 10
მურების ცარი, შედგენილი ი. გოგუაშეაღისა. 75
დედა-წა, მისიკე. 30
თამარისი, გდმოსტილი გუგუაშეაღისა. 50
მარგარეტისა. მირიან-შეილისა. 10
საბასტონან ორბელიანის ლექსიკონი, ადგენსანდრე განსაზღვრის გამომც.

საპოლიტიკო და სალიბერალო გახუთი
"ივერია"
1889 წ. 1-ს იანვრიდან გამოვა ყოველ-ღვე კარდა იმ დღეისა, რომელზეც უნდა დაიბეჭდოს კვირ-შეგება.
ფასი 6 თეთრი.
Table with columns for subscription rates and a list of subscribers including names like 'თეთრი', 'მ. მ.', 'გ. მ.', etc.

ЗАВОДЪ МАСЛЯНЫХЪ КРАСОКЪ
ТУТАЕВА.
Принимаются постройки, ремонты и окраски домовъ, крышъ, фасадовъ и пр. Имѣются въ продажѣ всевозможныя масляныя и сухія краски, кисти масла и пр. по фабричнымъ цѣнамъ.
Address: Кузнечная ул., ниже салдацкого базара.
Image of a factory with smoking chimneys and a globe.